

Ruten er klar - tasken er pakket - så nu inviteres alle på naturekspedition

Vilsted Sø
Ranum Søhus
Søndergade 54
9681 Ranum

Historien om Vilsted Sø rækker tilbage til den oprindelige skabelse i forlængelse af stenalderen, hvor en fjordarm trak sig tilbage til Limfjorden og efterlod sig lave områder, hvor Vilsted Sø og Sønder Sø opstod. Vilsted Sø forsvandt etapevis ved afvanding af området gennem knap 100 år, startende i 1869. Det sidste af søen forsvandt i perioden 1952-1956 i forbindelse med regulering af udløbet fra Bjørnsholm Å. Kun 30 år efter, at søens sidste vand forsvandt, begyndte drømmene om at få søen tilbage - denne drøm er nu ved at gå i opfyldelse. Vandet stiger ganske langsomt, og den store grønne eng er nu ved at blive til sø.

Hele vejen rundt om Vilsted Sø kan naturekspeditionsrygsækken bruges til at gå på opdagelse i det nye naturområde. Cykel- og gangstierne og på sigt også kanoer og kajaker giver gode muligheder for at komme rundt, så naturekspeditionen evt. også forlænges med en overnatning på en af shelterpladserne.

Søen er kun ganske langsomt på vej tilbage, men allerede nu kan man flere steder undersøge, hvordan vandkvaliteten er. Se i inspirationsmaterialet side 15-16.

Langs med søen findes tagrør, som i stor stil blev høstet i tiden omkring søens endeligt. I dag ses det mange steder. Det siges, at tagrøret kom til p.g.a. en kappestrid mellem Gud og Fanden om, hvem der kunne fremstille det længste strå. Fanden lavede græsstrået, hvorefter Gud fremstillede tagrøret, som er meget højere end græsstrået. I bare vrede over sit nederlag bed Fanden i tagrøret, så man den dag i dag kan se Fandens bidemærker i hvert blad på tagrøret. Prøv selv og se efter. Siderne 27-29 i inspirationsmaterialet kan hjælpe med at sætte navne og koble spændende historier på mange af de planter, der findes i området omkring søen.

Har man mod på at lave sin egen ukrudtsmiddag evt. over bål ved shelterpladserne, så se på siderne 30 og 31 i materialet, hvor I kan finde inspiration til en sund middag i det grønne.

Vilsted Sø kan blive en af Danmarks mest fuglerige søer. Man forventer, at den bliver en aflægger af ”Sumpfuglenes forjættede Land” som Vejlerne kaldes. Med kikkerten i rygsækken kan mange fugle allerede studeres. På Holmen midt i Vilsted Sø findes også et udsigtstårn, hvor man kan få et overblik over hele området. Med lidt god fantasi kan I prøve at drømme tilbage til middelalderen.

I tidlig middelalder lå i udkanten af Vilsted by en befæstet gård, ”Vilsted Slot”. I 1407 blev borgen opkøbt af dronning Margrethe I, der som led i sin systematiske nedlæggelse af adelens befæstede borge, lod den nedrive. I dag fremtræder voldstedet som græsklædte forhøjninger i engen. Livet omkring søen i middelalderen var ligeledes præget af cisterciensermunkene, som med stor dygtighed drev landbrug, fiskeri, mølledrift mv. fra Vitskøl Kloster. Efter reformationen blev klosteret beslaglagt af kronen, og de sidste munke blev flyttet til gården Munkesjørup. Vitskøl Kloster blev omdannet til herregården ”Bjørnsholm”. Kilde www.eventyrifiluft.dk Både byen Vilsted og Vitskøl Kloster kan ses fra tårnet.

Har man mod på flere naturoplevelser, så ligger Vilsted Sø tæt på Limfjorden, hvor sten og muslinger ligger og venter på et nyt ”naturekspeditions” hold. Inspiration til oplevelser ved Limfjorden se s. 4-14.